

Neprijetna resnica

Da vas spomnim na še eno neprijetno resnico, vam žal ne znam pokazati česa takega, kot so presunljive slike talečih se ledenikov. Prav tako nima smisla govoriti o tem, da je situacija vedno bolj vroča, kot tudi nisem bivši bodoči predsednik ZDA z veličastno powerpoint predstavitvijo, da vas ganem z dramaturškimi argumenti.

Nimam prav nobenega oprijemljivega koščka slikovitega dokaza, ki bi ga lahko pošiljala v verižnih pismih in tako morda iz vas izvabila sočuten, zgrožen in ogorčen vzklik po spremembi. A vse to ne spremeni neprijetne resnice, da ustvarjamo enormne količine digitalnih odpadkov in tako počasi uničujemo svoj digitalni svet. Skrajni čas je za digitalno ekologijo.

Neprijetna resnica je, da otroče, z uporabo novih tehnoloških igrčk, odvržemo na Splet neskončno količino podatkov, digitalnih smeti: o sebi, svojih domačih in prijateljih, svojem življenju, hiši, politični usmerjenosti, hobijih, najljubši glasbi, trenutni GPS lokaciji, ljubezenskem statusu in trenutnem čustvenem stanju. Zraven objavimo slike, zastonj klepetamo, morda dodamo še kak dokument. Par pristnih, mesenih prijateljev, s katerimi smo se včasih ob večerih dobili na kozarcu pogovora ali vina, z lahkoto zamenjamo za tisoč navideznih prijateljev. Zdi se nam super, da lahko naše baze podatkov in preglednice pospravimo nekam daleč stran. Če bo eden od Velikih bratov dal, bomo lahko kmalu sami zastonj objavljali tudi svoje zdravstvene podatke. Ker je tako cool.

Neprijetna resnica je, da danes brezkompromisno kopiči podatke že skoraj vsak, ki ima pet minut časa in kak hlap praznega diska. Malo zase (čez 10 let vse prav pride...), še več za morebitni bodoči posel. Naš dobavitelj Interneta ve, po katerih spletnih straneh brskamo in s kom si dopisujemo. Podjetja nabirajo CRM podatke o rojstnih dnevih žena poslovnih partnerjev in barvah oči domačih ljubljencev, celo pri kozmetičarki (če bi vas ta podatek slučajno zanimal) si po novem skrbno zapišejo, ali smo morda noseči. V trgovinah nas sprašujejo po poštnih številkah, saj številko naše kreditne kartice tako že imajo. Vsemogoči avtomatski programi delajo naključno natančne loge, kamor obvezno zapišejo še vsaj naš IP, pa tudi tisto, kar se jim lahko zdi pomembno, torej po možnosti čimveč. In potem, ker je potrebno in modno delati varnostne kopije, te podatke razmnožijo v n verzij, pa tudi puščajo na pozabljenih prenosnih računalnikih in drugih mobilnih medijih.

Neprijetna resnica je, da so si državni organi legalizirali krajo zasebnosti in da na veliko kopičijo in medsebojno povezujejo baze, ki vedo vse o nas. Kar bi do neke mere še razumela in tolerirala, če bi mi znali dokazati, da približno skrbijo za te grmade podatkov, saj kaj več od marketinških akcij, da je vse maksimalno varno, ne zmorejo. Podatki na neki točki pristanejo v digitalnih arhivih, kjer doživljajo usodo osamljenih, odloženih stvari v kleti. Zato so zanimive, simpatične tarče tihega digitalnega kriminala, ki bi ga državni organi zaznali šele, če bi bile kraje podatkov protikandidati na volitvah.

Neprijetna resnica je, da obstajajo podjetja, ki so načrtno zgradila tehnologijo in nakupila na tone hardvera za monopolizacijo nabranih podatkov. Tako brez večjih težav hranijo prav vsak iskalni niz, po katerem smo v zadnje pol leta povpraševali po Spletu, torej vedo vse o tem, kar nas trenutno zanima. Nekatera med njimi nam prijazno podarijo predalčke za elektronski račun in omogočijo spletno objavo zasebnih slik naših otrok ali prijateljev v kočljivih situacijah, poznajo ime našega ljubljjenčka ali tršice z osnovne šole, saj smo jih zapisali v osebni profil. Pod pretvezo našega udobja so na naš računalnik zinstalirali svoj kos programske opreme, ki dela ... kdo ve kaj. Verjetno vedo, kje natanko smo, imajo naslov in fotografijo naše hiše. Zagotovo znajo vse te podatke med seboj povezati v »malo črno knjižico« in prav nič jih pravno ne zavezuje, da jih ne bi pod mizo prodali najboljšemu podnudniku. Neprijetna resnica je tudi ta, da so cene ukradenih bančnih računov v par letih padle na desetino, kar pomeni, da je ponudbe veliko in da je plezanja digitalnih mrhovinarjev po digitalnih smetiščih dovolj.

Najbolj neprijetna resnica je pa ta, da si morda res lahko lastimo zasluge za odkritje in napredke tega krasnega novega digitalnega sveta, a ni treba, da ga za zmeraj zasvinjamo. Kopičenje digitalnih smeti zaradi naše nerazsodnosti nikakor ne sme postati družbena norma za prihodnje rodove. Če smo se že sami odločili, da se brezskrbno in za zmeraj odrečemo svoji zasebnosti, nam to ne daje pravice, da na brezzasebnostni svet vnaprej dokončno obsodimo tudi svoje otroke. Neprijetna resnica je, da smo tu, danes in sedaj odgovorni za njihovo prihodnost. Res je že skrajni čas za digitalno ekologijo.

